

Na'a ke 'ilo'i nai 'oku ke ma'u 'a e ngaahi totonu 'i he ngāue'angá mo e ngaahi totonu fakaengāue tatau pē mo e kau ngāue 'Aositelēliá?

'Oku 'i ai ha ngaahi malu'i ma'ae kau ngāue kotoa pea he 'ikai lava ke totongi koe 'i lalo 'i he ngaahi tu'unga vāhenga ma'ulalo taha 'a 'Aositelēliá.

Koe'uhi ko e tokotaha ngāue koe 'i he malumalu 'o e Pacific Labour Scheme, 'oku 'uhinga 'eni:

- 'oku malu'i 'e he laó ho'o vahé mo e ngaahi tu'unga kehe 'o e ngāue
- 'e toki lava pē 'e ho'o ngāue'angá 'o to'o ha pa'anga mei ho'o vahé 'i ha ngaahi tūkunga fakangatangata.

Tatau ai pē kapau 'oku 'ikai ke ke ma'u ha taimi ke lau ai 'eni he taimí ni, fakahaofi 'a e fakamatalá ni ke ke lava 'o ngāue'aki ia 'amui ange.

KO E FOUNGA TE MAU LAVA 'O TOKONI'I AI KOÉ

Ko e Fair Work Ombudsman ko e va'a fakafofonga ia 'a e pule'angá 'oku ne 'oatu ha fakamatala mo ha fale'i ta'etotongi fekau'aki mo e ngaahi lao 'o e ngāue'anga 'a 'Aositelēliá.

Kapau 'oku ke pehē 'oku 'i ai ha fehālaaki 'i ho'o vahé mo e ngaahi totonu fakaengāue, te mau lava 'o 'oatu ha fakamatala ke tokoni atu 'i ho'o ngāue mo ho'o ngāue'angá ke fakalelei'i 'a e palopalemá.

Te ke lava 'o kole 'emau tokoni' pea he 'ikai ke ke lava 'o faingata'a'ia 'i ho'o fai iá. 'E lava 'e he Fair Work Ombudsman 'o 'a'ahi ta'efanongonongo ki he ngaahi ngāue'angá ke fakapapau'i 'oku ma'u 'e he kau ngāue 'a e vahe, ngaahi tu'unga mo e ngaahi malu'i totonu.

FIEMA'U HA FAKAMATALA LAHI ANGE?

Kuo mau fa'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoni ko 'eni' ke tokoni'i koe 'i he ngāue'angá:

- Ngaahi vitiō nounou – 'oku ma'u 'i he ngaahi lea fakafonua kehekehe ke tokoni'i koe ke mahino'i 'a e ngaahi ngāue'anga 'Aositelēliá www.fairwork.gov.au/storyboards
- **A Guide to starting a new job** – fakamatala 'aonga fekau'aki mo ho'o ngaahi totonu 'i he ngāue'angá mo e ngaahi totonu fakaengāue
- Klo ha Me'angāue Fika'i Vahe – tokoni ke ke 'ilo'i e tu'unga vāhenga 'oku totonu ke ke ma'u www.fairwork.gov.au/PACT
- Ko e me'angāue fakakomipiuta (app) Record My Hours – ki he ngaahi telefoni (smartphones) Apple mo e Android 'oku nau tokoni atu ke ke lekooti ho ngaahi houa ngāue www.fairwork.gov.au/app

'E lava ke ma'u 'a e ngaahi ma'u'anga tokoni kotoa ko 'eni' pea toe lahi ange, 'i he uepisaiti ko 'eni' – www.fairwork.gov.au/find-help-for/visa-holders-migrants/pacific-australia-labour-mobility-scheme

Te ke lava foki 'o 'a'ahi ki he'emau uepisaiti – www.fairwork.gov.au – pe telefoni mai kiate kimautolu 'i he 13 13 94.

'Oku tokanga'i 'e he Department of Foreign Affairs and Trade 'a e Pacific Labour Scheme mo e tokoni 'a e Pacific Labour Facility. 'E lava ke ma'u e fakamatala fekau'aki mo e fokotu'utu'ú 'i he www.palmscheme.gov.au.